

นวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น¹

ปิยกร หวังมหาพร²

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจนวัตกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรม ขอบเขตการวิจัย การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้ ด้านประชากร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตปริมณฑล ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นครปฐม และนนทบุรี รวมประชากรที่ใช้ในการสำรวจ 314 แห่ง ด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษาจำนวน 12 เดือน ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2549 ถึง 31 พฤศจิกายน 2550 ด้านเนื้อหา

¹ บทความวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภายใต้โครงการ ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปี 2550 โดยมีศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ขวาระประภาส เป็นนักวิจัยที่ปรึกษา

² ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม piyakorn.wh@spu.ac.th

ตัวแปรต้นคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดนวัตกรรมและตัวแปรตามคือ นวัตกรรมผู้สูงอายุ วิธีการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

ผลจากการศึกษาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำนวน 262 องค์การมีโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่จัดขึ้นจำนวน 395 โครงการ โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ) โดยเป็นโครงการที่มีการพัฒนามาจากโครงการเก่าที่มีอยู่เดิม สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมพบว่า ปัจจัยด้านความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยด้านองค์การ และปัจจัยด้านการเรียกร้อง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับนวัตกรรม การนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

นวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยจำนวนผู้สูงอายุของไทยที่กำลังทวีมากขึ้น เนื่องจากการสาธารณสุขที่เจริญก้าวหน้า ประกอบกับการเกิดขึ้นของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้สิทธิของผู้สูงอายุที่พึงได้รับจากรัฐ รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ราชการส่วนกลางถ่ายโอนอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานจัดบริการสาธารณะให้กับผู้สูงอายุ จากความเป็นมาดังกล่าว จึงนำมาสู่ประเด็นปัญหาการวิจัยที่ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการในลักษณะใดบ้างให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ และมีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรม

2. ได้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

นวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมและวิธีการทำงานใหม่ที่น่ามาใช้ในการพัฒนาโครงการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การนำระบบคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ พฤติกรรมและวิธีการทำงานใหม่นั้นมีขึ้นเพื่อนำไปปฏิบัติหรือวางแผนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินโครงการ โครงการที่เป็นนวัตกรรม ได้แก่ โครงการริเริ่มใหม่ โครงการที่เคยทำในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ และโครงการที่มีการพัฒนามาจากโครงการเก่าที่มีอยู่เดิม

ขั้นตอนของการนำนวัตกรรมไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอนและในแต่ละขั้นตอนมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนเตรียมพร้อมสำหรับการนำไปปฏิบัติ เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กิจกรรมการสื่อสาร การสื่อสารกับผู้ปฏิบัติงาน

2. ขั้นตอนก่อตัว เช่น การศึกษาดูงาน การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการทำงาน การกำหนดแนวทาง/วิธีการแบ่งเวลาทำงาน การปรับปรุงการบริหารงาน/จัดหาอุปกรณ์

3. ขั้นตอนฟักตัว เช่น การมีกิจกรรมด้านการเงิน ทรัพยากร การมีกลยุทธ์ เพื่อการสนับสนุนกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ การพัฒนาองค์การ การฝึกอบรม การกำกับและติดตาม การพัฒนากลยุทธ์ในการหาแหล่งทุน การพัฒนากระบวนการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ปิยากร หวังมหาพร

วัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่

1. เพื่อสำรวจนวัตกรรมการนํานโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการสำรวจนวัตกรรมการนํานโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดนวัตกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การสำรวจนวัตกรรมการนํานโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตปริมณฑล ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นครปฐม และนนทบุรี รวมประชากรที่ใช้ในการสำรวจ 314 แห่ง

ขั้นที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามผลการสำรวจในขั้นที่ 1 การศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษาจำนวน 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2549 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2550 .

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลโครงการ/กิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ปิยากร หวังมหาพร

4. ขั้นการถ่ายทอด เช่น การมีแรงจูงใจทั้งระดับบุคคล/ทีม/องค์การ

5. ขั้นการวิเคราะห์และการเรียนรู้ ได้แก่ การมีระบบการวัดผล การประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ การมีเครือข่ายในการเรียนรู้และสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การประเมินและเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในวัฏกรรมระหว่างส่วนราชการด้วยกัน

6. ขั้นการวางแผนเพื่อความยั่งยืน ได้แก่ การคาดการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรด้านการเงิน และบุคลากรเพื่อความยั่งยืนของโครงการ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรม หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยอมรับนโยบายมาปฏิบัติได้แก่

1. ความรุนแรงของปัญหาหรือความต้องการ หมายถึง จำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่ จำนวนผู้สูงอายุที่ต้องการการสงเคราะห์หรือความช่วยเหลือ ระดับความต้องการให้มีโครงการหรือการเปลี่ยนแปลง โดยหากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขหรือไม่ได้รับการตอบสนองจะส่งผลกระทบต่อประชาชนเป้าหมาย

2. ปัจจัยด้านองค์การ หมายถึง องค์ประกอบด้านสตรณขององค์การ และการให้คำมั่นสัญญาของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะคำมั่นสัญญา ได้แก่ การประกาศเป็นนโยบาย ในขณะที่สมรณขององค์การ ได้แก่ ค่านิยม และความสามารถในการบริหารของเจ้าหน้าที่ วัฒนธรรมและภารกิจขององค์การ ซึ่งสามารถวัดได้จาก จำนวนเจ้าหน้าที่ ประเภทเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ทรัพยากรของหน่วยงาน ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือแรงจูงใจ

3. กลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การเรียกร้องจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบายหรือโครงการ ซึ่งมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม

4. บรรยายภาพทางการเมือง หมายถึง การสนับสนุนของผู้นำหน่วยงาน พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้นำชุมชน และการสนับสนุนของประชาชน

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแปลงนโยบายมาเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการกระบวนการดำเนินการ ท้ายภาพการบริหาร การจัดองค์การที่เอื้อต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความต่อเนื่องเพื่อให้ให้นโยบายนั้นบรรลุเป้าหมาย หรืออาจกล่าวได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการบริหารนโยบายโดยหน่วยงานและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายเพื่อให้ให้นโยบายนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขต ประชากร ความเจริญตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด องค์การดังกล่าวต้องมิอำนาจอิสระเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 หมายถึง กฎหมายที่กำหนดเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะมาตรา ๑๑ ว่าด้วยเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครอง ส่งเสริมและสนับสนุนไว้ ๑๓ ประการ ได้แก่ ๑. การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่จัดไว้โดยสะดวกรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ ๒. การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ๓. การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม ๔. การพัฒนาตนเองและการมี

ปิยากร หวังมหาพร

ส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

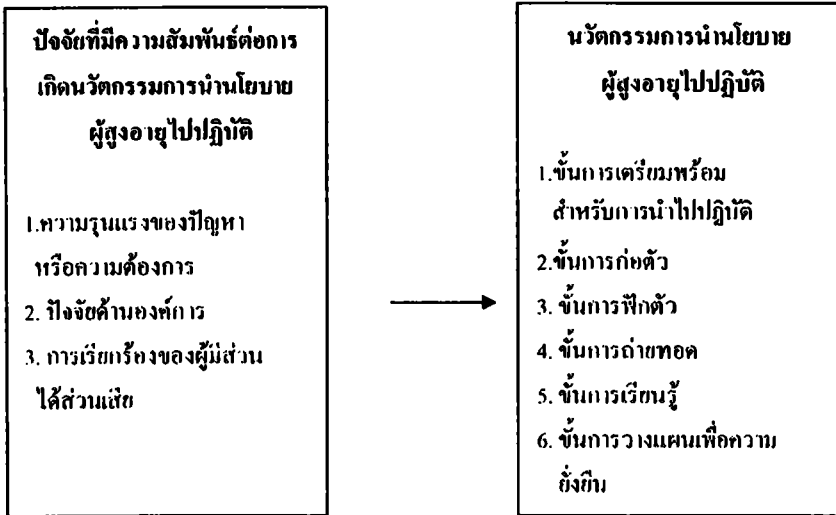
5. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น
6. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสาร ยานพาหนะตามความเหมาะสม
7. การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
8. การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง
9. การให้คำแนะนำ ปรีกษาคำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว
10. การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
11. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
12. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
13. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการนํานโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเรื่องนวัตกรรม แนวคิดเรื่องการนํานโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่นและการปกครองท้องถิ่นของไทย พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธิดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม การปกครองส่วนท้องถิ่นและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. การเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจ

3. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์

การสร้างแบบสำรวจและการทดสอบเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสำรวจ

การสำรวจนวัตกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจ

ปิยากร หวังมหาพร

เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งแบบสำรวจออกเป็น 2 ตอน ลักษณะของแบบสำรวจประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวนครัวเรือน รายได้เฉลี่ยประชากร ประชากรแฝง จำนวนประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป งบประมาณรายรับ งบประมาณรายจ่าย จำนวนพนักงานและลูกจ้างทั้งหมด วิถีชีวิตประชาชน และลักษณะทางกายภาพ

ส่วนที่ 2 ศึกษาถึงประเภทของโครงการ การบริหารจัดการโครงการ

1. ขั้นเตรียมพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสารกับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่มาของโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่จัด
2. ศึกษาถึงการก่อตัวของโครงการ ได้แก่ การศึกษาดูงาน การกำหนดแนวทางการแบ่งเวลา ระหว่างงานประจำกับงานโครงการ การกำหนดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการก่อนที่จะมีการเริ่มโครงการ
3. ศึกษาถึงระยะพักตัวของโครงการโดยศึกษาการกำหนดกลยุทธ์หรือวิธีการสนับสนุนส่งเสริมให้โครงการสามารถดำเนินการไปได้ การกำกับและติดตามโครงการ การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ ปรับปรุงวิธีการทำงานในหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานมีการสร้างความสัมพันธ์หรือการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย มีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ในองค์กรเกี่ยวกับทักษะต่างๆ
4. ศึกษาถึงระยะการถ่ายทอดฯ โดยการศึกษาการใช้แรงจูงใจกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการ และมีการใช้แรงจูงใจในระดับทีมและองค์การ
5. ศึกษาถึงระยะการเรียนรู้ โดยการศึกษาถึงการวัดผลและประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และภายหลังโครงการเสร็จสิ้น การสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินโครงการ และการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการให้กับองค์การ หน่วยงาน อื่นๆ และ

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงาน และ 6. ศึกษากระบวนการสร้างความยั่งยืน โดยศึกษาถึงการคาดการณ์วางแผนด้านทรัพยากรทางการเงินที่จะนำมาใช้ในอนาคต และการวางแผนคุณลักษณะและจำนวนเจ้าหน้าที่เพื่อความยั่งยืนของโครงการ ในอนาคต

2. การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยการนำแบบสำรวจไปเสนอขอคำปรึกษาและข้อคิดเห็นจากนักวิจัยที่ปรึกษา เพื่อแก้ภาษาและเนื้อหา รวมทั้งนำแบบสอบถามให้ท้องถิ่นจังหวัด 3 จังหวัด ได้แก่ ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550 และสมุทรสาคร ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2550 ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้วิจัยได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (ใช้แบบสำรวจเป็นแบบสัมภาษณ์)

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจ ผู้วิจัยนำมาผลจากการสำรวจมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจัดกลุ่มตามตัวแปรในแต่ละขั้นตอนของการเกิดนวัตกรรม ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมพร้อมสำหรับการนำไปปฏิบัติ ขั้นตอนการก่อตัว ขั้นตอนการพักตัว ขั้นตอนการถ่ายทอด ขั้นตอนการวิเคราะห์และการเรียนรู้ และขั้นตอนการวางแผนเพื่อความยั่งยืน สำหรับการการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยคำนวณค่าคะแนนจากระดับการทำกิจกรรมและการเข้าอบรม/สัมมนา/ติดตามโครงการ/การประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. มีหนังสือแนะนำตัวเพื่อขอความร่วมมือจากท้องถิ่นจังหวัดในการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตอบแบบสำรวจ

2. ติดต่อท้องถิ่นจังหวัดทั้ง 5 จังหวัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้ (1) จังหวัดสมุทรสาคร รับแบบสำรวจเมื่อ 16 พ.ค. 50 (2) จังหวัดนนทบุรี รับแบบสำรวจเมื่อ 21 พ.ค. 50 (3) จังหวัดนครปฐมรับแบบสำรวจเมื่อ 7 มิ.ย. 50 (4) จังหวัดสมุทรปราการ รับแบบสำรวจเมื่อ 7 มิ.ย. 50 (5) จังหวัดปทุมธานี รับแบบสำรวจเมื่อ 11 มิ.ย. 50

3. ภายหลังจากได้แบบสำรวจกลับคืน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS

4. ผู้วิจัยเลือกโครงการผู้สูงอายุโดยพิจารณาร่วมกับพัฒนาสังคมจังหวัดทั้ง 5 จังหวัด และนัดหมายนายกองการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสำรวจนวัตกรรมการนํานโยบายไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การแสดงผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ใช้การแสดงในรูปตาราง ประกอบความเรียง

2. การแสดงผลการศึกษาข้อมูลนวัตกรรมโครงการ ใช้การแสดงในรูปตารางประกอบความเรียง ใช้สถิติหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์ Pearson ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ .01

4. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ตีความสนับสนุนผลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. สำนวนนวัตกรรมการนํานโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ลักษณะข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นองค์การบริหารตำบลขนาดเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำรวจมีพื้นที่ตั้งแต่ขนาดเล็กที่สุด 0.90 ตารางกิโลเมตร จนถึงขนาดใหญ่ที่สุด 872.35 ตารางกิโลเมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.9 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรเฉลี่ย 13,888.58 คน มีจำนวนครัวเรือนเฉลี่ย 6,030.86 ครัวเรือน ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 7,136.65 บาทต่อเดือน มีประชากรแฝง 5,491.82 คน มีจำนวนประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปเฉลี่ย 1,123.80 คน มีงบประมาณรายจ่ายเฉลี่ย 49,715,226.30 บาทต่อปี มีงบประมาณรายรับเฉลี่ย 61,864,058.85 บาทต่อปี มีจำนวนพนักงานท้องถิ่นเฉลี่ย 24.02 คน จำนวนลูกจ้างประจำเฉลี่ย 8.45 คน และมีจำนวนลูกจ้างชั่วคราวเฉลี่ย 45.82 คน วิถีประชาชนในการประกอบอาชีพมีหลากหลายอาชีพตามลักษณะพื้นที่ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่ส่วนใหญ่จะประกอบ

ปิยากร หวังมหาร

อาชีพหลาย ๆ อาชีพ โดยอาชีพที่สำคัญได้แก่ อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 87.0 รองลงมาเป็นอาชีพ เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 77.5 อาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ทำไร่นาทำสวน และเลี้ยงสัตว์ รองลงมาจากอาชีพเกษตรกรรมคือ อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 75.2 ซึ่งวิถีประชาชนในการประกอบอาชีพแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผลมาจากลักษณะทางกายภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยลักษณะทางกายภาพของท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตร ร้อยละ 64.5 ประชากรมีวิถีชีวิตผสมผสานกึ่งเมืองกึ่งชนบท ร้อยละ 60.3 เป็นชุมชนร้อยละ 47.3 มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ร้อยละ 46.2 มีเพียงร้อยละ 38.2 เท่านั้นที่เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเมืองที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวกสบาย และยังมีร้อยละ 22.1 ที่ยังคงเป็นสังคมชนบทมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย

ข้อมูลลักษณะโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ผลจากการศึกษาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำนวน 262 องค์การมีโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่จัดขึ้นจำนวน 395 โครงการ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ ของโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ดำเนินการ

ชื่อโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
โครงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ)	178	45.1
โครงการคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	62	15.7
โครงการจัดกิจกรรมวันสงกรานต์ วันครอบครัว วันผู้สูงอายุ	50	12.7
ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ	41	10.4
จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ	33	8.3
โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	18	4.5
โครงการสงเคราะห์ผู้สูงอายุยากจน	13	3.3
รวม	395	100.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละ ของลักษณะของโครงการที่จัด

ลักษณะโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
โครงการที่เคยทำในอดีตแต่ได้รื้อฟื้นขึ้นมาใหม่	12	3.0
โครงการริเริ่มใหม่	127	32.2
โครงการที่มีการพัฒนามาจากโครงการเก่าที่มีอยู่เดิม	227	57.5

ขั้นเตรียมพร้อมสำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ก่อนเริ่มโครงการ พนักงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการเหล่านี้มีหน้าที่ประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการคือ การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายโดยสื่อ ผู้รับผิดชอบมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างหลากหลายวิธี โดยภาพรวมมีการประชาสัมพันธ์อย่างน้อยหนึ่งวิธี วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ใช้มากที่สุดคือ ให้สมาชิกสภา/กรรมการชุมชน/ผู้นำชาวบ้านบอกต่อ ๆ กัน โดยมีการดำเนินการมากกว่า 1 ครั้ง วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ใช้รองลงมาได้แก่ การประชุมทำเวทีชาวบ้าน โดยมีการดำเนินการมากกว่า 1 ครั้ง การประชาสัมพันธ์โครงการที่สามารถดำเนินการได้อย่างง่าย ๆ แต่มีการใช้น้อยมากได้แก่ การประชาสัมพันธ์โดยการเคาะประตูบ้าน

สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงาน พบว่าก่อนเริ่มโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงานอย่างน้อยหนึ่งทาง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจัดประชุม โดยมีการจัดประชุม 1 ครั้งต่อโครงการ รองลงมาเป็นการประกาศนโยบาย มีการติดประกาศนโยบายมากกว่า 1 ครั้งต่อโครงการ ส่วนการสร้างความสัมพันธ์โดยส่งจดหมายข่าว และจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์มีการดำเนินการน้อยมาก

ปิยากร หวังมหารพร

ขั้นการก่อตัว

ก่อนเริ่มโครงการมีการส่งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าศึกษาดูงานที่อื่น โดยในจำนวน อบต. ที่ส่งคนไปศึกษาดูงานนั้น ได้รับการศึกษาดูงานเพียงครั้งเดียว และส่วนใช้เวลาในการศึกษาดูงานเพียง 1 วัน การศึกษาดูงานของหน่วยงานที่จัดโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มักจะเป็นสำนักงานสาธารณสุข ชมรมผู้สูงอายุ และองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งอื่น ๆ ไม่มีสถานที่ใดที่เป็นแหล่งต้นแบบในการศึกษาดูงานด้านผู้สูงอายุ

นอกจากดูงานแล้วยังมีการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่โดยการฝึกอบรม ไปดูงาน และเชิญวิทยากรมาฝึกอบรม ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เวลามากกว่า 1 วัน ส่วนการเตรียมความพร้อมอื่น ๆ ได้แก่ การประชุมเตรียมความพร้อมศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลผู้สูงอายุ และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้น

ก่อนการเริ่มโครงการผู้รับผิดชอบโครงการ มีการแบ่งเวลาในการทำงาน นอกจากนั้นผู้รับผิดชอบโครงการยังมีการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการทำงาน ได้แก่ การวางหลักเกณฑ์ในการดำเนินโครงการ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินการและการประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นการฟักตัว

ในขณะเดียวกันยังมีกลยุทธ์ในการสนับสนุนส่งเสริมให้โครงการสามารถดำเนินการได้และวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การทำงานในลักษณะเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ การหาผู้สนับสนุนโครงการด้านงบประมาณและการใช้อาสาสมัครช่วยทำงาน โดยเฉพาะแหล่งเงินสนับสนุนโครงการได้รับจากส่วนกลางเฉลี่ย 618,702 บาท ต่อโครงการและได้รับเงินอุดหนุนจากท้องถิ่นเฉลี่ย 456,872 บาทต่อโครงการ สำหรับการสนับสนุนด้าน

วัสดุ อุปกรณ์มีไม่มากนัก จากการสำรวจพบว่าจะจะเป็นเครื่องนุ่งห่ม เครื่องอุปโภค บริโภค และอุปกรณ์ทางการแพทย์

โครงการผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำรวจมีการติดตาม โครงการระหว่างดำเนินการโดยวิธีการให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล ใช้เวลาในการ ติดตามมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้การพบปะประชาชนโดยตรงมากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ นอกจากนั้นยังมีการติดตามงานโดยการจัดประชุมภายใน การ ติดตามผ่านผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาตำบล คณะกรรมการ ชุมชน และชมรมผู้สูงอายุ

ผู้รับผิดชอบโครงการยังมีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ ได้แก่ การกำหนดวันเวลาการรับเงินสงเคราะห์ การปรับเปลี่ยนระบบการ จ่ายเงินให้ผู้สูงอายุ เช่น การจ่ายผ่านธนาคาร กำหนดเวลาการจ่ายเป็นทุก ๆ 3 เดือน และ 6 เดือน สำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ส่วนใหญ่จะ เป็นการจัดเพิ่มผู้สูงอายุ การเพิ่มบทบาทให้ตัวแทนชุมชนเพื่อแบ่งเบาภาระของ เจ้าหน้าที่ การทำงานเชิงรุก การจัดทำข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์หรือสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายในขณะ ดำเนินโครงการ พบว่ามีการสื่อสารโดยวิธีการประชุมทำเวทีชาวบ้านมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาเป็นการประกาศวิทยุเสียงตามสาย และการบอกต่อ โดยผู้สูงอายุ

การขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะเกี่ยวข้องกับเรื่อง การเร่งรัดงบประมาณการเบิกจ่ายจากส่วนกลาง โดยมีการเร่งรัดมากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ รองลงมาเป็นเรื่องการขอความร่วมมือสนับสนุนทรัพยากรในการจัด กิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานอื่นในการแก้ปัญหา และมีการขอความร่วมมือ สนับสนุนด้านวิชาการ

ปิยากร หวังมหาพร

การพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่ในระหว่างดำเนินโครงการ ส่วนมากทักษะที่ส่งเสริมได้แก่ ทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วม รองลงมาเป็นเรื่องการสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมการอบรมดูงาน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงาน ในการพัฒนาทักษะการทำงานส่วนมากใช้เวลาประมาณ 1 วัน

ขั้นการถ่ายทอด

แรงจูงใจในการทำงานในระดับบุคคล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้แรงจูงใจเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แรงจูงใจที่ใช้บ่อยมากที่สุดคือ ผู้บริหารให้ความสนใจต่อเจ้าหน้าที่ รองลงมาเป็นการให้ผลตอบแทนพิเศษ การให้วุฒิบัตร นอกจากนั้นยังมีการสร้างความเข้าใจในการทำหน้าที่ การประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจ การลงมือทำงานเองของผู้บริหารร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข มีอาหารกลางวันเลี้ยง

แรงจูงใจในระดับทีม/องค์การ จะมีการจัดสัมมนาประจำปี และการให้เงินรางวัลพิเศษประจำปี การศึกษาดูงาน การแสดงความชื่นชมเพื่อสร้างความภูมิใจ การพิจารณาเงินเดือนและโบนัส

ขั้นการเรียนรู้

ผู้รับผิดชอบโครงการมีการวัดผลและประเมินผลโครงการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินงานและหลังโครงการเสร็จสิ้น โดยการวัดจากการพบปะเยี่ยมเยียนพูดคุยเพื่อสอบถาม ใช้การสำรวจความคิดเห็นของผู้สูงอายุ และการสำรวจคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินโครงการ วิธีการใช้มากที่สุดคือ การใช้ผู้นำชุมชน เพื่อนำข้อมูลจากชาวบ้านมาปรับปรุงการดำเนินงาน รองลงมาเป็นการจัดประชาคมหมู่บ้าน และมีการใช้

ชมรมผู้สูงอายุเป็นเครือข่าย

การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการให้หน่วยงานอื่น กิจกรรมที่ใช้มากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์โครงการให้หน่วยงานต่างๆ ทราบ รองลงมาเป็น การเปิดโอกาสให้ผู้สนใจมาดูงาน และการเป็นวิทยากรให้กับองค์กรต่างๆ

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานก่อนเริ่มโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการประเมินความสำเร็จโครงการอยู่ในระดับมาก เรื่องที่มีความสำเร็จในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อโครงการของผู้บริหาร รองลงมาเป็น เรื่องชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน สำหรับการประเมินความสำเร็จในระดับต่ำสุดคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร และเรื่องความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานหลังเริ่มโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการประเมินความสำเร็จทุกด้านในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อโครงการของผู้บริหาร รองลงมาเป็น เรื่องชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนการประเมินผลความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ แต่ยังคงมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ขั้นการสร้างความยั่งยืน

การวางแผนด้านทรัพยากรทางการเงินที่จะนำมาใช้ในโครงการในอนาคต ส่วนใหญ่จะวางแผนเพื่อของบประมาณจากส่วนกลาง รองลงมาก็คือ การจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ การวางแผนขอรับเงินสนับสนุนจากเอกชน และจัดกิจกรรมหาทุนเพื่อใช้ในโครงการ

การวางแผนด้านเจ้าหน้าที่ กิจกรรมเพื่อความยั่งยืนด้านเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การวางแผนฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ รองลงมาก็คือสนับสนุนส่งเสริมการ

ปิยกร หวังมหาพร

ดูงานหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ และการวางแผนเพื่อรับอาสาสมัครเพื่อ
ช่วยเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

สำหรับวิธีการหรือแผนงานเพื่อสร้างความยั่งยืนในการดำเนินโครงการ
ได้แก่ การจัดเตรียมงบประมาณ การบรรจุโครงการลงในแผนพัฒนา การเตรียม
เจ้าหน้าที่

นอกจากนั้นผู้รับผิดชอบโครงการระบุทเรียนที่ได้รับจากการดำเนิน
โครงการมากที่สุด ได้แก่ การตระหนักว่าการลงพื้นที่เข้าพบประชาชนอย่าง
สม่ำเสมอทำให้ทราบปัญหาของประชาชน การมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น
และการดำเนินโครงการ และ การดำเนินโครงการต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดความสำเร็จในการดำเนินโครงการให้
กับหน่วยงานอื่น ควรคำนึงงบประมาณ รองลงมาเป็นเรื่องความสอดคล้องกับ
ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การ
คำนึงถึงสภาพชุมชน การคำนึงถึงศักยภาพของบุคลากร และการสำรวจข้อมูล
ผู้สูงอายุเพื่อนำมาประกอบการดำเนินการ

ปีที่ 39 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2551

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมตามพระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยด้านองค์การ
การเรียกร้องกับภาพรวมของนวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไป
ปฏิบัติในแต่ละชั้น

	เตรียม	แก้ตัว	พักตัว	เรียนรู้	ถ่ายทอด	ยั่งยืน
จำนวนประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	0.097	0.080	0.107	0.036	0.058	0.058
พื้นที่	-0.039	0.072	0.091	-0.058	-0.039	0.013
จำนวนประชากร	0.097	0.102*	0.052	0.063	0.138	0.113*
จำนวนครัวเรือน	0.092	0.097	0.044	0.031	0.120*	0.155**
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.034	0.049	0.032	0.061	0.116*	0.092
รายรับ	0.059	0.077	0.172**	-0.003	0.068	0.064
รายจ่าย	0.041	0.060	0.194**	-0.029	0.071	0.074
ประชากรแฝง	0.109*	0.084	0.023	0.007	0.040	0.015
จำนวนพนักงานและลูกจ้างทั้งหมด	0.003	-0.013	0.132**	-0.024	0.006	0.029
วิถีชีวิตประชาชน	-0.040	0.111*	-0.044	0.033	-0.001	0.013
ลักษณะทางกายภาพ	-0.029	0.086	-0.127*	0.112*	0.020	0.054
ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ	0.321**	0.410**	0.065	0.180**	0.236**	0.239**
ลักษณะโครงการ	0.431**	0.328**	0.094	0.086	0.182**	0.167**
ผู้รับผิดชอบ	0.159**	0.088	-0.087	0.071	0.070	0.050
ที่มาของโครงการผู้สูงอายุ	0.387**	0.461**	0.242**	0.203**	0.278**	0.232**

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยด้าน
องค์การการเรียกร้อง ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับภาพรวมของ
นวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติในแต่ละชั้นสรุปได้ดังนี้

ขั้นเตรียมการ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเตรียมการ ได้แก่ จำนวนประชากรแฝง ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ ลักษณะของโครงการผู้สูงอายุ จำนวนผู้รับผิดชอบโครงการ และที่มาของโครงการผู้สูงอายุ **ขั้นก่อตัว** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการก่อตัว ได้แก่ จำนวนประชากร วิถีชีวิต ประชาชน ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ ลักษณะโครงการ และที่มาของโครงการผู้สูงอายุ **ขั้นพักตัว** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการพักตัว ได้แก่ รายรับ รายจ่าย จำนวนพนักงานและลูกจ้างทั้งหมด ที่มาของโครงการและลักษณะทางกายภาพ โดยลักษณะทางกายภาพจะมีความสัมพันธ์กับแบบตรงข้ามกัน **ขั้นเรียนรู้** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ และที่มาของโครงการผู้สูงอายุ **ขั้นถ่ายทอด** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ จำนวนครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ ลักษณะของโครงการผู้สูงอายุ และที่มาของโครงการผู้สูงอายุ **ขั้นความยั่งยืน** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความยั่งยืน ได้แก่ จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน ประเภทของโครงการผู้สูงอายุ ลักษณะของโครงการ และที่มาของโครงการผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยโครงการนวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ผลการสำรวจนวัตกรรมการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า คำว่า “นวัตกรรม” ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านผู้สูงอายุ จะหมายถึงสิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ได้แก่ โครงการเบี้ยยังชีพ เนื่องจากเป็นโครงการที่ถ่ายโอนจากกรมประชาสงเคราะห์

และนำปรับปรุงวิธีการทำงาน เช่น มีการสำรวจจำนวนผู้สูงอายุที่เข้าข่ายการได้รับเบี้ยยังชีพ มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ มีการปรับปรุงวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพ มีการสื่อสารเพื่อเข้าถึงผู้สูงอายุด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการทำงานในลักษณะเครือข่าย มีการประเมินผลการทำงานนวัตกรรมผู้สูงอายุในความหมายนี้จึงสอดคล้องกับความหมายคำว่า "นวัตกรรม" ของเอเวอร์เรท โรเจอร์ (Everette M. Rogers อ้างถึงจาก www.edtech.ku.ac.th, 2005:1) กล่าวว่า นวัตกรรมคือ ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือสังคม การพิจารณาว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นนวัตกรรมนั้นขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขา ดังนั้นนวัตกรรมของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่ นวัตกรรมของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของบุคคลนั้นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาหรือไม่ อีกประการหนึ่งความใหม่อาจขึ้นอยู่กับระยะเวลาด้วย สิ่งใหม่ ๆ ตามความหมายของนวัตกรรมไม่จำเป็นจะต้องใหม่จริง ๆ แต่อาจหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความคิดหรือการปฏิบัติที่เคยทำกันมาแล้วแต่ได้หยุดไประยะเวลาหนึ่ง ต่อมาได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาทำกันใหม่เนื่องจากเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาในสภาพการณ์ใหม่นั้นได้ ซึ่งก็นับว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งใหม่ได้ ดังนั้น นวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อน
2. สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่
- และ 3. สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาประเภทของนวัตกรรมผู้สูงอายุตามระดับของนวัตกรรม นวัตกรรมผู้สูงอายุเป็นนวัตกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป (incremental) นวัตกรรมในลักษณะนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนของนวัตกรรม พบว่า นวัตกรรมผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีนวัตกรรมปรากฏทั้ง 6 ขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมพร้อม การก่อตัว การพิชิตตัว การถ่ายทอด การเรียนรู้ และการสร้าง

ปิยากร หวังมหาพร

ความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับโครงการ

ในขั้นการเตรียมพร้อม การสื่อสารกับผู้สูงอายุเกี่ยวกับโครงการนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่สร้างความตระหนักและการยอมรับ วิธีการสื่อสารที่ใช้มีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การบอกต่อๆ กัน การประชุมเวทีชาวบ้าน สำหรับการสื่อสารกับผู้ปฏิบัติงานโดยการประชุมชี้แจง การติดประกาศ ในขั้นการถ่ายทอดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังใช้แรงจูงใจในระดับบุคคล เช่น การเอาใจใส่ของผู้บริหาร การมอบวุฒิบัตร การทำตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร การใช้แรงจูงใจระดับองค์กร เช่น การจัดสัมมนาประจำปี การให้เงินรางวัลพิเศษ การศึกษาดูงาน เครื่องมือเหล่านี้ อาจเรียกว่า "เครื่องมือหน้าที" ตามความหมายของโคเฮนและโอเม็ค (Steven Cohen & William Eimicke เพ็งอ้าง, 2550 : 13-14) ในหนังสือชื่อ Tools for Innovators ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้กับโครงการนวัตกรรม อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารให้กับเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้น้อยมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการให้มากขึ้น

นอกจากนั้นการศึกษาดูงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในขั้นการก่อตัว ด้านจำนวนวันยังน้อยเฉลี่ยเท่ากับ 1 วันเท่านั้น และไม่มีหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จะเป็นแบบอย่างของนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุให้แก่หน่วยงานอื่นได้อย่างสมบูรณ์ การศึกษาดูงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษากระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ แต่ละแห่งจะมีจุดเด่นที่ไม่เหมือนกันรวมทั้งยังกิจกรรมที่ไปศึกษาดูงานยังขาดความหลากหลาย กิจกรรมที่ดำเนินการจะมีลักษณะคล้ายๆ กัน มุ่งเน้นไปที่โครงการการจัดสวัสดิการและโครงการอาสาสมัครผู้สูงอายุเป็นหลัก โดยโครงการแรกเป็นโครงการที่สืบเนื่องจากโครงการเดิมและโครงการหลังเป็นโครงการที่ริเริ่มจากกระทรวงการพัฒนา

สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โครงการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นริเริ่มใหม่ยังมีอยู่อย่างจำกัด

สำหรับขั้นตอนอื่นๆ เช่น การก่อตัว ได้แก่ การศึกษาคุณงานองค์การ/หน่วยงานอื่น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การแบ่งเวลาในการทำงานประจำและงานโครงการ การกำหนดหลักเกณฑ์ การจัดทาวีสดุอุปกรณ์ การขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในขั้นฟักตัว ได้แก่ การทำงานในลักษณะเครือข่าย การติดตามโครงการ การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ การพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่ วิธีการต่างๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่มาร์ (Mark Moore เพิ่งอ้าง, 2550:8-9) เรียกว่านวัตกรรมการบริหาร หรือ เครื่องมือหน้าที่ในความหมายของโคเฮนและอิมิก (Steven Cohen & William Eimicke เพิ่งอ้าง, 2550 : 13-14)

การวัดผลก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยการใช้ผู้นำชุมชนและการพบปะผู้สูงอายุโดยตรง การใช้ชมรมผู้สูงอายุเป็นเป็นเครือข่าย เพื่อเป็นกลไกในการรับทราบปัญหาและข้อมูล รวมทั้งการเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงานและการเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานอื่นและการประเมินความสำเร็จของตนเองเพื่อทราบจุดแข็งจุดอ่อน ข้อมูลที่ได้หากนำมาวิเคราะห์จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ และความยั่งยืนสอดคล้องกับแนวคิดของโบริน (2003 : 19-20 อ้างถึงจาก www.idea-knowledge.gov.uk/idk/aio/1118552 เข้าถึงเมื่อ 18/2/2005) ที่กล่าวถึงการสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมในองค์การภาครัฐ ควรมีเครื่องมือ ดังนี้ 1.ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญสนับสนุนการให้รางวัล การจัดหาทรัพยากรอย่างเหมาะสม เจ้าหน้าที่ควรมีทักษะที่หลากหลาย การเรียนรู้วัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จจากองค์กรอื่น การคำนึงว่านวัตกรรมเป็นความรับผิดชอบของทุกคน การทดลองการดำเนินการก่อนมีการนำนวัตกรรมไปปฏิบัติจริง และการประเมินผลนวัตกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

สำหรับการวางแผนด้านทรัพยากรและเจ้าหน้าที่เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการในอนาคต องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้วิธีการจัดเตรียมงบประมาณ และการบรรจุโครงการลงในแผนพัฒนา ข้อสังเกตของการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การเตรียมของงบประมาณจากส่วนกลางเป็นหลัก ซึ่งอาจมิใช่เป็นวิธีการที่ถูกต้องนัก การพยายามจัดตั้งกองทุนหรือแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน การจัดกิจกรรมหาทุนน่าจะเป็นวิธีการสร้างความยั่งยืนด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามความเป็นได้ของการจัดกิจกรรมหาทุนและการแสวงหาความร่วมมือจากเอกชนขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ หากเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนมีวิถีชีวิตเกษตรกรรม หรือ ประชากรส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ อาจมีข้อจำกัดในการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ซึ่งทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวยังจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรจากส่วนกลาง และถ้าส่วนกลางไม่สามารถจัดหางบประมาณได้เพียงพอแล้วอาจทำให้โครงการผู้สูงอายุหยุดชะงักและประสบปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของมุลแกนและอัลเบอร์รี (2003 : 24-25 อ้างถึงจาก www.idea-knowledge.gov.uk/idk/aio/1118552 เข้าถึงเมื่อ 18/2/2005) และ โบริน (2003 : 25-26 อ้างถึงจาก www.idea-knowledge.gov.uk/idk/aio/1118552 เข้าถึงเมื่อ 18/2/2005) ได้กล่าวถึงอุปสรรคของการเกิดนวัตกรรมไว้หลาย ๆ กรณี และทรัพยากรด้านการเงินเป็นอุปสรรคสำคัญของการเกิดนวัตกรรมและความยั่งยืนของนวัตกรรม

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดนวัตกรรมตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยด้านองค์การ และปัจจัยด้านการเรียกร้อง ตัวแปรทั้งสามตัวมีผลต่อการเกิดนวัตกรรม

ปัจจัยด้านความรุนแรงของปัญหา งบประมาณรายจ่ายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับชั้นการฝึกตัวถึงร้อยละ 19 หมายความว่า ปัญหาของผู้สูงอายุยังไม่มี ความรุนแรงของปัญหาเพียงพอที่จะทำให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหันมาทุ่มงบประมาณ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่ยังไม่รุนแรงนี้เอง นวัตกรรมผู้สูงอายุจึงเป็นเพียงการดำเนินการต่อเนื่องมาจากโครงการเดิม

ปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับการเกิดนวัตกรรมในระดับที่สูงกว่า ความรุนแรงของตัวปัญหา กล่าวคือมีความสัมพันธ์ร้อยละ 11-40 โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านองค์การด้านการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปฏิบัติงาน และการปรับปรุงวิธีการทำงานมีความสัมพันธ์สูง 3 อันดับแรก แสดงให้เห็นว่า การเกิดนวัตกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับปัจจัยด้านองค์การ หากองค์การมีความพร้อมการเกิด นวัตกรรมย่อมเกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัลเชอร์เลอร์ (Alshuler) (อ้างอิงจาก NZ Institution of Economic Research (INC.) (2002:1-32)) กล่าวถึงกระบวนการทำงานที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมภาครัฐ เช่น ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ การสร้างหุ้นส่วนกับภาคเอกชน การยอมรับ ความคิดของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ การให้ความสำคัญกับลูกค้า/ผู้รับบริการ และ ความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานของ อัลคา ซาพัท (Alka Sapat 2004:141-149) ในบทความวิจัยเรื่อง Devolution and Innovation :The Adoption of State Environment Policy Innovations by Administration Agencies ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับนวัตกรรม ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ ความรุนแรงของปัญหา ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ การประกาศเป็นนโยบายและ สมรรถนะขององค์การมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม

ปัจจัยด้านการเรียกร้องให้มินวัตกรรมผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการ เกิดนวัตกรรม จากผลการวิจัยที่พบว่า การเกิดนวัตกรรมเป็นผลมาจากความ

ปิยากร หวังมหาพร

ต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความสัมพันธ์สูงถึงกว่าร้อยละ 40 ในด้านการปรับปรุงการทำงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการ การแบ่งเวลาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ระหว่างงานประจำกับงานโครงการ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบ ผลการวิจัยที่พบชี้ให้เห็นว่า การเรียกร้องให้มึนวัตกรรมการผู้สูงอายุมีผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ ในกรณีนี้เห็นได้จากการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ และวิธีการอื่น ๆ เช่น การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพในช่วง 3 เดือน หรือ 6 เดือน

ปัจจัยทั้งสามประการจึงมีผลต่อการเกิดนวัตกรรมในระดับที่แตกต่างกัน สำหรับนวัตกรรมผู้สูงอายุแล้วปัจจัยด้านองค์การมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการเกิดนวัตกรรมผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

1.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุในพื้นที่ ข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในส่วนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำระบบฐานข้อมูลมาตรฐานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เนื่องจากจะมีผู้สูงอายุมากขึ้นในอนาคต

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบงานด้านสังคม และพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่นโดยเพิ่มจำนวนวันของการศึกษาอบรม ฝึกงานให้มากขึ้น

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรอื่น เช่น ชมรมผู้สูงอายุ หน่วยงานเอกชน เช่น บริษัท มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รัฐบาลควรดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพต่อไป เนื่องจากเป็นโครงการที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาส แต่การเพิ่มการสนับสนุนจำนวนผู้สูงอายุจากงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอาจต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบว่าจะจำกัดหรือออกเกณฑ์ในการจัดสรรให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใด เช่น อาจใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการกำหนด เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว การจัดสรรงบประมาณสมควรเป็นงบประมาณของท้องถิ่นนั้นๆ มากกว่าการใช้งบประมาณจากส่วนกลาง

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรขยายผลการสำรวจโครงการผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อที่จะได้ทราบนวัตกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ครอบคลุม จะได้นำนวัตกรรมโครงการผู้สูงอายุดีเด่นเป็นแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ปิยากร หวังมหาวร

บรรณานุกรม

Cohen, Steven and Eimicke, William. **Understanding and Applying Innovation Strategies in the Public Sector.** www.columbia.edu/sc32/aspa96fnl.html. [22/1/2550].

Innovation in Public Services. www.idea-knowledge.gov.uk/idk/aio/1118552 [18/2/2005].

NZ Institution of Economic Research (INC.). **New Zealand Public Sector Innovation: Practical prospects based on experience.** www.utsc.utoronto.ca/mgmt/research/working-papers/wp2001-5PDF [22/1/2550].

Sapat, Alka. "Devolution and Innovation: The Adoption of State Environment Policy Innovations by Administration Agencies." **Public Administration Review.** March/April. Vol.64, No.2, 2004. www.edtech.edu.ku.ac.th [18/2/2550].